

Paisaia itxura

Arantzazuko fatxadaren oinean, Jorge Oteizak Apostoluen Frisoa azaltzen du. Kamerak bere irudia ikuskatzen du, esku geldiezinak zeharkatzen ditu eta horman ainguratutako harrizko formen irudia finkatzen du; ahurrak, erraietatik ateratakoak eta ikusgarriak. Bere keinuez lagunduta artistak esan du, korporazio horiek gobernatzen dituzten oztopoak, inguruko mendien formen isla direla, eta bere lana bitartekari hutsa izatea dela, bere sormen-proiektuan naturalaren estetika islatzeaz arduratzen dela.

Oteizaren baieztapenak, Alzuzako Museoan gorde den ikus-entzunezko dokumentu batean erregistratuta daude eta kontraesan intrintseko bat du, benetako edukia eta hortik ihes egiten duena. Egiazkoa denak, hitzez hitz, bere azalpenaren literaltasunarekin du zerikusia, Elgea eta Aizkorri mendilerroetako harrizko formen erlazio formalak, bere apostoluekin. Eta hitzaren zentzutik ihes egiten duena da, hain zuzen ere, artistak ikuspegi zehatz batekin ikusten duen naturarekiko bizipen bat, irudikapen kolektiboko kultura-fenomeno baten zati gisa finkatutako begirada baten bidez. Hemen natura ez da, ustez, bere izaerara bideratutakoa, hautematen dena baizik. Horrenbestez, Oteizak elementu bat bestearekin identifikatzen duenean, arte-sorkuntzaren berezko prozesua ahoskatzen ari da, irudikapen sinbolikoaren bidez naturalaren literaltasuna ordezkatuz.

Hain sinbolikoak diren mekanismoen kontzientzia da, hain zuzen, Elisa Gallego Picard -Maqueta de un paisaje- eta Antonio Guerra –*Comportamiento para un simulacro*—proiektu honetako bi proposamenak artikulatzen dituenak. Biek, beren lengoaietatik abiatuta, naturala den ideia horri buruzko galdera iraunkorra planteatzen dute, baliabide estrukturalak eta formalak bereganatuz, beren izaera espekularra eratzten duten mekanismoak arakatzeko. Naturan errotutako idoloak erorita, agian, paisaiarekiko konfrontazioak geure buruaren irudi bat proiektatzen du.

“*Maqueta de un paisaje*” lanak hizkuntza erabiltzen du enuntziatuaren literaltasuna zalantzan jartzeko. Elisa Gallegoren proiektua ez da maketa bat, eta ez du paisaia bat eraikitzen, baizik eta, bertako elementuen izaera disgregatua eta erresonantearekin jolasten du. Bere lanak, ingurunearen egitura-ehuna osatzen duten funtsezko forma geometrikoak gurutzatzen dituzten materialen konfrontazioaren bidez, irudikapena nola osatzen den aztertzen du. Bere garapena irudikatzen duten hainbat konbinazioak etengabeko berreraikitzearen tentsioa adierazten dute, inoiz lortzen ez den forma ideal baten bilaketa, eta, aldi berean, materia, egitura eta lekuaren arteko existentzia berriak ezartzen ditu. Birkonfigurazio-prozesu hori bere muga eta hutsegiteekin erakusten da, eta, josturen unibertso bat sortuz, zatiketa eta topaketa gorputz berrien tresna kontzeptual eta sinboliko gisa azaltzen dira.

“*Comportamiento para un simulacro*” lanean, erreala den horren egitura etengabe zalantzan jartzen da. Jabekuntza-prozesu batetik abiatuta, Antonio

Guerra naturako baldintza formaletan erabat barneratzen da bere ikusizko lanean txertatzeko, formaren eta irudiaren arteko desplazamendu jarraituan, eta horrek harridura sortzen du, ezaguna den horretatik ihes egiten denean ohikoa den eran. Bere argazki-irudiek, itxuraz, ez dagozkien formak hartzen dituzte, eta, birformulatze-prozesu horretan, irudiak maskara bilakatzen dira eta esanahi-egitura berriak sortzen ditu. Gainazalaren tratamenduak, amarru gisa, itxura eta izaeraren arteko banaketa areagotu egiten du, eta arte-lanak zentzuz kargatzen duen estadio berri bat inauguratzen du, gure ikusteko moduak zalantzan jarriz.

J.P. Huércanos